

"СХРОН"

Кіносценарій

Автори: Оксана Войтенко, Анатолій Соболевський

Хронометраж: 20 хв

Київ 2018

ТИТР: УКРАЇНА, 1947 РІК. ДРУГА СВІТОВА ВІЙНА, ПІД ЧАС ЯКОЇ В УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ З'ЯВИЛАСЯ НАДІЯ ОТРИМАТИ СВОБОДУ, ЗАКІНЧИЛАСЯ ПЕРЕМОГОЮ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ. ОСТАННІ ПОВСТАНЦІ ПЕРЕХОВУЮТЬСЯ В ЛІСАХ НЕВЕЛИКИМИ ГРУПАМИ І ПРОДОВЖУЮТЬ ОПІР ЧЕРВОНОМУ РЕЖИМУ.

1. ІНТ СХРОН ТУАЛЕТ

Орест піднімає дощечку, якою накрита параша.

ОРЕСТ

Тут уже переливається, будь
обережна.

Орест помагає вагітній Єві присісти на парашу.

ЄВА

Коли це все закінчиться?

ОРЕСТ

А ти уяви, що ми танцюємо.

Орест мугикає ритмічну мелодію і похитує руки Єви в її такт. Єва сміється, вгамовує Ореста.

ЄВА

Перестань, я не можу зосередитися.

2. ІНТ СХРОН КІМНАТА

Квітка (23 роки), поглядаючи в сторону туалету, невміло малює вуглиною на листівці дивну фігуру. Огрядний Тур (45 років), накритий кожухом, сидить поруч і виловлює зі своєї сорочки вошей, давить їх, вибачаючись за це.

ТУР

Нащо ж ти мене кусаєш, га? От не
кусалась, була б собі жива-
живенька. Думаєш, мені тебе приємно
чавити? От сама мене довела.

Мушка (16 років) стоїть в іншому куті схрона з гвинтівкою в руках, завзято тренується її заряджати: знімає один магазин, кладе в кишеню, дістає з кишені інший, прикріплює його, переводить затвором патрон в патронник, виймає магазин. Із ствола випадає патрон. Поруч Мушки на нарах лежить Хмара, тримаючи перед собою розкриту книгу "Робінзон Крузо" з образками", Хмара незадоволено поглядає на Мушку. Мушка повторює дії кілька разів, намагаючись з кожним разом все

робити швидше. Мушка сам собою дуже задоволений. Хмара дратується від клацання.

ХМАРА

Іди цієї сранню в інший куток
займатися.

Мушка присідає і збирає патрони з підлоги. Хмара переводить погляд в книгу. На її розкритих сторінках лежить фотографія молодої жінки з 8-мирічним хлопчиком. Мушка присідає біля Хмари за патроном, Хмара прикриває книгу.

Мушка переходить в куток до Квітки і Тура. Бачить, що Квітка щось малює. Підходить, дивиться. Квітка ставить жирну точку, з задоволенням її виводячи.

МУШКА

Ого! А де цицьки?

Тур також зацікавлено дивиться на малюнок. Там жінка, яка стоїть на колінах дупою до глядача.

ТУР

Тьху, ото збочинці!

КВІТКА

У мене вже вуха пухнуть, півроку
нічого не було.

ТУР

Ну, в мене теж.

КВІТКА

Та ти старий, у тебе все вже
висить.

Квітка складає листівку і ховає в кишеню.

МУШКА

Ага, пішов солдат у відставку.

ТУР

Ти, шмаркач, іди тренуйся краще, бо
в бою нікого крім себе не
підстрелиш.

МУШКА

А я вже вмю.

Мушка хвацько заряджає гвинтівку. Він намагається зробити це якомога швидше, щоб здивувати Тура, і випадково вистрелює.

Квітка і Тур здригаються. Тур оглядає стіну позаду себе, пробиту кулею. Хмара зривається з нар.

ХМАРА
Серу-матері!

Хмара підскакує до Мушки, вириває у нього гвинтівку.

ХМАРА
Надів каструлю на голову, і вже боєць?

З туалета виходить Орест. Всі дивляться на нього.

МУШКА
Друже командире, я вправлявся, то випадково!

ОРЕСТ
Відтепер тренування зі зброєю в схроні заборонені.

МУШКА
Так, друже командире!

Орест бере в Хмари гвинтівку, віддає Мушці. Мушка з полегшенням бере її. Хмара невдоволено дивиться на Ореста. Орест зачерпує казанком воду з відра, де її вже менше половини. Хмара спостерігає, як Орест віддає Єві казанок з водою.

ХМАРА
Знову всю воду на шмоньку?

Орест хапає Хмару за грудки, відтягає подалі від туалета.

ОРЕСТ
Ти розумієш, що їй потрібно тримати себе в чистоті?

ХМАРА
А ти розумієш, що нам сьогодні ще й їсти і пити потрібно? Птаха і Діброви вже третій день немає. Чого ми чекаємо?

Єва, в спідній сорочці, визирає з-за полотнини, якою відгороджений туалет, гукає Ореста.

3. ІНТ СХРОН ТУАЛЕТ

Орест заходить за полотнину, Єва простягає йому казанок.

ЄВА
Мені не вистачило.

ОРЕСТ
Води більше не буде.

Орест забирає в Єви казанок.

ЄВА
Ти хочеш, щоб дитя підчепило якусь
заразу?

ОРЕСТ
Я хочу, щоб хлопці не залишилися
голодними.

ЄВА
Хлопці? Які гріли тут свої дупи,
поки я ризикувала в советському
кодлі?

ОРЕСТ
Ризикувала на їхніх харчах і
танцюльках.

Єва дає Оресту ляпас, отямлюється, знічується. Орест бере її
спідницю, помагає одягти через голову.

ОРЕСТ
Вибач, я просто дурень, що дав тобі
таке небезпечне завдання. Я ледве
тебе не втратив.

Орест обіймає Єву. Єва лагіднішає, обіймає Ореста. Орест
цілує Єву, кладе руку на її живіт.

ЄВА
Оресте...

ОРЕСТ
Що?

Єва дивиться на Ореста.

ЄВА
Все добре.

Єва кладе голову на плече Ореста.

4. НАТ ЛІС НІЧ

Загін НКВД (20 солдат) шеренгою прочісує ліс. По центру шеренги іде лейтенант Кликов, за ним - Змієв, капітан загону, стежить за місцевістю.

5. НАТ ЛІС НІЧ

Діброва риє палкою і руками землю. Птах стоїть з гвинтівкою на варті.

ПТАХ

Давай швидше, світає. Ти хоч,
нарешті, де треба копаєш?

ДІБРОВА

Он знак.

ПТАХ

Це в тебе уже сьомий.

Діброва відкопує верх дерев'яної бочки. Діброва і Птах радіють. Діброва дістає ніж, здирає з кришки бочки віск, просовує ніж під кришку, намагається відкрити її. Ніж ламається. Діброва знаходить камінь, гупає ним по кришці. Від гучного звуку Діброва втягує голову, Птах злякано озиряється на нього, шипить.

6. НАТ ЛІС НІЧ

Змієв чує тихий стук. Зупиняється, прислухається. Стук повторюється. Змієв повертає голову в сторону звука.

7. НАТ ЛІС НІЧ

Діброва відкриває бочку. В бочці сире солоне м'ясо. Діброва бере шматок м'яса, пожадливо їсть. Птах кидає Діброві свій солдатський мішок.

ПТАХ

Пакуй і драпака звідси!

Діброва продовжує їсти. Птах підходить до бочки, швидко накладає м'ясо в мішок, не витримує, теж їсть. Чується тріск гілля, Птах озиряється - з-за пагорба піднімаються голови солдатів. Сокіл скидає з плеча гвинтівку, стріляє. Солдати

відкривають вогонь паралельно землі. Куля ранить Птаха в ногу, він ховається за дерево. Діброва припадає до землі і повзе геть. Птах пробує висунутися з-за дерева, але попадає під обстріл, швидко ховається назад, дістає пістолет, застрелюється.

Діброва продовжує повзти, відкидає гвинтівку, яка йому заважає. Швидким кроком шеренга його наздоганяє.

ЗМІЄВ
Прекратить огонь!

Шеренга зупиняється.

ЗМІЄВ
Вставай, боєц.

Змієв підходить до Діброви, тримаючи пістолет в опущеній руці. Діброва завмирає, притулившись до землі. Змієв стріляє в землю біля нього.

ЗМІЄВ
Ты меня понял?

Діброва боязко піднімається на коліна, тримаючи руки біля голови.

ДІБРОВА
Не вбивайте мене, я хочу жити!

Змієв і Кликов підходять до Діброви, Змієв присідає поруч.

ЗМІЄВ
Боєц, замерз? Чего дрожишь?

Змієв обнімає Діброву за плече, притягує до себе, витирає з його щоки шматочок жиру. Знімає свою флягу, відкручує, простягає флягу Діброві. Діброва дивиться на неї.

ЗМІЄВ
Бери, бери.

Діброва сьорбає, випльовує, закашлюється.

ЗМІЄВ
Ничего, ничего, выпей крепенького за мое здоровье. Ми ж тепер друзі?
(Діброва киває)
І хто там у нас?

ДІБРОВА

О-о-орест.

ЗМІЄВ

Сам Орест? Як давно ми його
шукаємо...

(Кликову)

Звезди сами на погони падають.
И скільки нас там?

ДІБРОВА

П-п-пятеро. І баба...

Змієв хапає Діброву за руку.

ЗМІЄВ

В смысле, баба?

ДІБРОВА

Жінка Ореста.

ЗМІЄВ

Ты уверен?

Діброва киває. Змієв відпускає його руку, встає, дістає
сигарету. Кликов підходить впритул до Змієва.

КЛИКОВ

Если ты ее еще раз отпустишь... Я с
тобою, дураком, под расстрел не
хочу. Ты меня понял?

Змієв мовчки дивиться на Кликова, закурює.

8. ІНТ. СХРОН КІМНАТА

Орест, Квітка, Хмара, Тур, Мушка і Єва їдять кашу з бобів,
виловлюючи з неї бобових жуків, викладають їх на стіл біля
казанків. Тур кінчиком ножа ділить свою купку жуків на дві
менші, відділяючи по одному жуку в кожну з них. Квітка і
Мушка зацікавлено спостерігають за його діями. Орест дістає
годинник з кишені, дивиться на нього.

ОРЕСТ

Мушко, тобі вже час, доїдай.

Мушка киває і продовжує дивитися за діями Тура.

КВІТКА

Що ти робиш?

ТУР

Відбираю худих жуків від жирних.

КВІТКА

Для чого?

ТУР

Худих кину назад. Хай вони відгодовуються.

МУШКА

А не боїшся, що вони тобі всю зупу вижеруть?

ОРЕСТ

Вони твою вижеруть, якщо ти її зараз не зіси.

Мушка швидко доїдає кашу, ставить на полицю казанок, бере гвинтівку, вилазить зі схрону. В схрон спускається Професор (26 років, в окулярах).

ПРОФЕСОР

Смачного, хлопці!

Професор задоволено сідає за порожнє місце, бере свій казанок з кашею, виймає із внутрішньої кишені срібну візерунчасту ложечку.

ПРОФЕСОР

О, чого ви *Acanthoscelides obtectus* виловлюєте?

(Хлопці спантеличено дивляться на нього)

Це ж джерело тваринного білку, моно та поліненасичених жирних кислот, магнію, заліза, фосфору, селену...

Хмара викладає жука, постукує ложкою по столу і похмуро поглядає на Єву.

ХМАРА

А чиясь жінка мала би не митися цілими днями, а слідкувати, щоб ця надзвичайно корисна срань в наших бобах не завелась.

Єва знічується.

ЄВА

Це все, що в нас залишилось.

ХМАРА

(з насмішкою)

Так що, даремно я парашу виніс?

ОРЕСТ

Птах та Діброва вже мають бути на підході з припасами.

ХМАРА

Ага, на підході. До своїх хатів.

ОРЕСТ

Вони не зрадять.

ХМАРА

То хлопці не дурні, вчасно дали драпака, а нас ти за повних ідіотів маєш? Скільки наших підрозділів? Сто? Двісті? А де всі наші командири? За кордоном? І скільки в нас патронів? Ти з Червоною армією збираєшся воювати? З усім Радянським Союзом?

Орест мовчить.

ТУР

Мені би додому заглянути. Навіть не знаю, чи живі жінка й діти.

КВІТКА

І взагалі, набридло дрочити, слухаючи твої чмокання з Єврою.

ОРЕСТ

Залишалися б в селі, відчмокували б у советів.

Хмара розратовано встає, бере ганчірку біля відра з водою, обтирає казанок.

ОРЕСТ

Хлопці, що вам сталося? Ми ж всі зібралися тут, щоб битися за свободу.

ХМАРА

Але за нашу свободу чомусь загинув мій син.

ОРЕСТ

Ти знав, на що ідеш.

Хмара кидається до Ореста і б'є його кулаком в обличчя. Орест б'є його у відповідь. Хмара падає, швидко встає, підводячись, вихоплює пістолет, бере Ореста на приціл. Єва хоче кинутися до Ореста, але Професор її стримує. Хмара цілиться в Ореста, Орест стоїть на місці.

ХМАРА

Відступись.

Орест стоїть. Хмара зводить курок. Орест робить крок назустріч Хмарі, дуло пістолета практично упирається йому в груди. Єва з жахом дивиться на них. Хмара робить крок назад. В напруженій тиші чути зойк Єви – у неї відходять води. Орест озирвається на зойк Єви, бачить в неї під ногами мокру підлогу.

10. ІНТ СХРОН КІМНАТА

Орест допомагає Єві, яка корчиться від перейм, лягти на столі, застеленому його верхньою одежиною. Єва хапає Ореста за руку.

ЄВА

Оресте, мені так страшно!

Орест її заспокоює. Тур і Хмара знімають з Професора піджак, заковчують рукава сорочки. Квітка розкриває сумку з хірургічними інструментами, бере звідти флягу, розкручує, хоче полити Професору на руки.

ПРОФЕСОР

Я-я-я хірург, я ніколи не приймав пологи, я тільки різати вмю.

ТУР

Так тут теж треба різати.

ХМАРА

Пуповину.

Перейми у Єви посилюються, Єва тужиться, намагається стримати крики. Орест озирвається на Професора. Професор підставляє руки, Квітка поливає їх, Професор розтирає руки.

11. НАТ БІЛЯ ВХОДУ В СХРОН ДЕНЬ

Мушка сидить на дереві, накритий маскувальною "кікіморою", спостерігає за лісом, грається, ніби помітив ворога і стріляє. Мушка сам собою задоволений. Помічає рух за

деревами, роззирається, бачить рух іще в кількох напрямках. До Мушки наближається загін солдатів. Мушка ховається за стовбур дерева, хоче перевести патрон в патронник, але механізм заїло. Солдати набагато ближче. Нарешті патрон заряджається. Мушка стріляє в солдатів. Лунає кілька пострілів, кулі попадають в Мушку. Мушка падає з дерева на землю. Каска спадає з його голови, відкочується. Мушка задихається, з останніх сил дотягується до гвинтівки, підтягає її до себе, обхоплює руками. Шеренга солдат, на чолі якої іде Змієв, проходить повз нього, переступаючи. Останнім іде Діброва. Обличчя Мушки синіє, він помирає з відкритими очима.

12. ІНТ СХРОН КІМНАТА

Орест і хлопці чують постріли. Єва з розпачем дивиться на Ореста. Орест стискає руку Єви, рвучко підходить до стіни, вириває з неї одну дошку, виймає сховані за дошкою два дроти з оголеними кінцями, бере з полиці підривну машинку, ставить її на край столу, заводить ключем, підключає один оголеним кінцем до гайки машинки.

Єва важко дихає, збирається з силами, тужиться, стогне крізь зуби.

13. НАТ БІЛЯ СХРОНА

Змієв і Кликов підходять до люку, замаскованого пеньком, зупиняються. Діброва тримається за шеренгою солдат. Змієв наказує відкрити люк. Два солдата підходять до нього, з-під землі лунає дитячий крик. Солдати зупиняються, дивляться на Змієва. Солдати, які стоять навколо схрона, і Змієв вражено прислухаються. Кликов гмикає, Змієв отямлюється, наказує продовжувати. Два солдати починають відкривати люк.

14. ІНТ СХРОН КІМНАТА

З люку сипеться земля. Професор обережно передає Єві дитину, замотану в коц. Квітка заряджає гвинтівку.

КВІТКА

Командире, в тебе боєць.

Орест усміхається, закручує гайку на машинці, підходить до Єви, помагає злізти зі столу, хоче подивитися на дитину, але Єва відвертається, заспокоюючи дитину. Тур ставить на стіл кулемет, готує його до стрільби.

ТУР

Хоч на місяць раніше родився, а
такий багатир.

Хмара пересмикує затвор пістолета, виймає з-за халяви чобота
ніж.

ХМАРА

Оресте, ну ти і встругнув,
красунчик.

Орест заряджає свою гвинтівку. Люк відчиняється.

ЗМІЄВ

Бойцы, здавайтесь! Десять секунд на
подумать.

Єва впізнає голос Змієва, притуляє дитину до себе міцніше.
Орест передає Професору ключ від вибухової машинки.

ОРЕСТ

Ти знаєш, що робити.

Професор бере ключ, встає біля машинки. Єва підходить до
Ореста.

ЄВА

Дай мені поговорити з ними. Я можу
врятувати нас всіх.

Орест вагається. Дивиться на хлопців, переводить погляд на
замотану в коц дитину в руках Єви. Дитина хникає.

ЄВА

Ти мені віриш?

15. НАТ БІЛЯ СХРОНУ ДЕНЬ

Змієв дивиться на люк, на секундну стрілку годинника, нервує.
Десять секунд пройшли.

ЗМІЄВ

Підготуйте гранати.

Солдати, крім двох, які стоять найближче біля люка, закидають
на плече автомати і дістають із підсумків гранати. З люку
схрона висовується автомат з клаптем сорочки на кінці ствола.

ОРЕСТ

Ми вимагаємо переговорів.

ЗМІЄВ

Отставить. Пять шагов назад.

Солдати відходять від люка, ховають гранати в підсумки. Кликов незадоволений. З люка піднімається Єва з дитиною. Солдати беруть її на приціл. Змієв схвильовано дивиться на Єву, на згорток в її руках. Виходить Орест, тримаючи в піднятій руці пістолет. Єва підходить трошки ближче до Змієва, відгортає край коца, показуючи дитину.

ЄВА

Уведи своих людей. Ради твого сина.

Змієв робить крок до Єви. Орест перекриває Єву собою.

ОРЕСТ

Стоять, засранець! Тут все заміновано!

Кликов і солдати обережно роззирається, шукаючи ознаки замінування. Змієв завмирає на місці.

ЗМІЄВ

Предлагаю ее отпустить. Это наша с тобой война.

Кликов зводить курок. Орест дивиться на Єву, Єва опускає очі, по її щокам течуть сльози.

ОРЕСТ

Иди.

Єва стає поруч з Орестом.

ЄВА

(Змієву)

Со мной уйдут все.

Змієв вагається. Кликов бачить це, вскидає руку з пістолетом, стріляє в Єву, попадаючи їй в живіт. Орест штовхає Єву, стріляє в Кликова, вбиваючи його, і в Змієва. Змієв ухиляється від пострілу. Професор чує постріли, обертає ключ. Орест і Єва падають на землю.

16. НАТ БІЛЯ СХРОНУ ДЕНЬ

З гуркотом здіймаються хмари від трьох вибухів. Від вибухів гине п'ять солдатів. Зі схрону вискакують Хмара, за ним Квітка, кидаються в солдатами, які вціліли після вибухів. Тур

ставить кулемет на край люка і стріляє з нього по солдатам, вбиваючи п'ятьох. Діброва прикидається мертвим, ховається за трупом солдата. Орест відтягує Єву за корчі, які лежать біля люку схрона, ховає її за ними. Єва накриває собою дитину. Орест вступає в перестрілку з двома солдатами, намагаючись добратися до Змієва. Хмара вбиває чотирьох солдат, бачить тіло Мушки, присідає біля нього, закриває очі. В цей момент солдат, смертельно поранений Хмарою в живіт, вистрілює в Хмару, Хмара падає мертвим біля Мушки. Квітка, борючись зі страхом, перебіжками ховається за деревами і стріляє в солдат. Йому вдається вбити двох солдатів. Тур вистрілює всі патрони з кулемета, хапає кришку диска і кидає нею в солдата, який його атакує. Солдат стріляє по Туру, Тур падає вниз в схрон з простреленими грудьми і обличчям. Професор бачить його тіло, і починає підключати другий дріт. Орест кидається атакувати Змієва, солдат, який вбив Тура, цілиться в нього. Квітка закриває Ореста від кулі і дострілює цього солдата. Квітка помирає. В бою залишаються тільки Орест і Змієв. Орест атакує Змієва, але в нього закінчилися патрони. Змієв от-от вистрелить в нього, Професор причесується, одягає капелюха і обертає ключ. Схрон вибухає, Змієва оглушає вибухом. Орест нападає на Змієва.

17. НАТ БІЛЯ СХРОНУ ДЕНЬ

Орест і Змієв сходяться в рукопашній. Орест ледве перемагає Змієва, він розбиває його череп прикладом Змієвого автомата. Над побоїщем висить туман від вибухів. Орест намагається встати, але не може від втоми, відповзає від тіла Змієва, натикається на Хмару. Перевіряє, чи він живий. Шукає поглядом Тура і Квітку. Вони лежать поруч. Орест шкандибає до них, вони теж мертві. Орест дивиться на обвалений схрон. Помічає рух, цілиться з автомата. Це Діброва намагається втекти. Діброва бачить Ореста.

ДІБРОВА

Оресте, не треба, я ж не сказав про міни, пожалій! Я жити хочу!

Орест випускає в нього всі патрони, які залишились в автоматі. Роззирається, навколо всі мертві. Орест кидає автомат, іде до Єви.

18. НАТ БІЛЯ СХРОНУ ДЕНЬ

Орест підходить до Єви, присідає поруч, розвертає Єву до себе. Єва ледве жива, згорток з дитиною висковзає з її рук. Стає видно, що весь живіт Єви закривавлений. Єва впізнає Ореста.

ЄВА

Він мене змусив, я не змогла тобі
сказати...Пробач, я так тебе кохаю.

Єва намагається посміхнутися, втрачає свідомість. Орест термосить її, сильно ляскає Єву по щоці. Її голова безсило відкидається, Орест розуміє, що вона померла, притуляє до себе, ридає. Поступово йому стає чутно дитячий плач. Орест дивиться в сторону і бачить, що біля Єви лежить коц, під яким ворухиться і плаче дитина. Орест дивиться на згорток, опускає Єву на землю, обережно відгортає коц, дивиться на дитину, на якій розмоталась сорочка, на Єву. Накриває Єву коцом. Бере дитину в руки, як якийсь небезпечний предмет, дивиться на неї, незграбно загортає її в сорочку. Встає, притуляє дитину до себе, накриває її полами свого верхнього одягу, іде між трупів, зникає в тумані.